

HÉTFŐI HIRADÓ

FÜGGETLEN TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Deák Ferenc-utca 4. sz.
Telefon szám: 364.
Megjelenik minden hétfőn és ünnepnap után.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
LONGI A. ISTVÁN.

Előfizetési ára:
Egész évre, házhoz hordva 6 K. — Fél évre 3 K.
Negyed évre 1 K. 50 fillér.

MI UJSÁG?

Elhallgatott riportok.

A grófkisasszony becsülete.

♦ ♦

A főhadnagy ur mulat

♦ ♦

A humanitás nevében

♦ ♦

Mi történt a

Kövári-telepen?

♦ ♦

Városi képviselő választások.

♦ ♦

Legfrissebb hírek.

♦ ♦

A H É T.

♦ ♦

Színház. Irodalom.

♦ ♦

SPORT.

♦ ♦

Művészet.

Zene.

Téli jótékonyság.

Künt zúg a szél. A zuzmarás ablakok mögül dideregve tekint kifelé az érzékeny szívű altruista. Néki fáj a dermesztő hideg, a ruhátlan szegénység. Az ő tagjain sívít keresztül az északi szél fagyasztó lehelete. A barátságos meleg, a keleti kényelmességet, selymes puhaság, mely körülveszi, néki nem nyújt élvezetet, mert így hatványozottan érzi azok fájalmát, keservét, kik mindezt a földi kellemetlenségeket, sajnosan nélkülözni kényszerülnek.

S különös. A barátságos meleg szobában csak nagyon keveseknek dobban meg szívük ily érzelmektől áthatva, ha a kályha kürtön keresztül valami félelmetes sivitással dudol be a szél, csak kevesen érzik át nemességében a szegény, szerencsétlen nélkülözők sorsát, csak kevesen tudják méltányolni a téli jótékonyság hatványozott szükségességének fontosságát.

A kávéházak, a külön helyiség összejövő társaságaiban, ilyenkor szokták megvitatni, azokat a jótékony célú dáridók, céciók tervezetét, melyek végcéljukban mindenkor, tényleg valamelyes humanitás célját szolgálják, de végeredményükben mindenkor csak igen csekély hányadát juttatják a jótékony célra áldozók adományából, a tényleg arra rászorultaknak.

Ezzel nem akarjuk hütlenséggel megvádolni a tétlen, oly unos untilig rendezett jótékonycélú mulatság rendezőket, Isten ments! Távol áll ez tőlünk. Mi csak esetleg azt kárhoztatjuk, hogy a jótékony célra alakult vigasságok budgetjének legnagyobb részét oly kiadások emésztik fel, amelyek azután ugyszólván teljesen megsemmisítik még a kilátását is annak, hogy a jótékony-ságra szorultak tényleg a kellő segítséget megkapják.

Láttunk mi már olyan elszámolásokat, tényleg teljesen korrekt elszámolásokat, hol a mulatságra befolyt összegből, noha az szép summát tett ki összesen, a jótékonycélra tíz, mond tíz K jutott, míg a rendezés költségei esetleg ezer K-t is felemésztettek. No már az ilyen jótékonyságból akkor nem kérünk. A tiszteletjegyekkel végigházzalják a társadalom elitjét s azok azon hiszemben, hogy tényleg a jótékonyság oltárán áldoznak, lefiztik a tőlük kellő s társadalmi állásukhoz mért összeget, hogy a végén azután a rendező urak egy jót mulassanak az ő költséjükön, a szegény jótékonyságra utalt szenvedőknek pedig felkopják az álluk az éhéségtől, ruhátlan tagjaik pedig megdermedjenek a hidegtől.

S ez pedig a norma. A jótékonycélú mulatságoknál maga a jótékony célrendszerint sokkal kisebb szerepet játszik a mulatság mellett, melynek minél jobban sikerültére a rendezőség a legmesszebbmenő áldozatoktól sem riad vissza. Ha azok a közreműködő művészek, kik különben teljesen önzetlenül, épen a jótékonycélra való tekintettel díjtalanul szolgáltatják a műélvezetet az azt megkivánó közönségnek, — tudnák, hogy abból a csokorból, mit a rendezői figyelmesség nekik juttatott, egy szegény éhező család talán félhónapi létfenntartását nyerhetné el, bizvást állíthatjuk, szívesen lemondana róla s juttatná azt is a jótékonyság szent tűzébe lobogó oltárára.

Még most sem késő. Még most segíthetünk a szegény nyomorgókon, segíthetünk úgy, hogy a mulatozók is megkapják a magukét, de viszont a jótékony cél is számadását találja a rendezett mulatságokban. Vonjuk össze kissé azokat a költségeket, melyek feleslegességét mindenki belátja, mindenki,

Józsa M. szücsmeister
Kolozsvárt,

Jókai-u. 2. (New-York szállodával szemben.)

Ajánlja saját készítményü szörme-árút.
Hölgyek részére nyakdiszek, boák és muffok
stb. izléses, divatos kivitelben. Uraknak bun-
dák, lábzsákok. Elvállalom minden szücsmun-
kába vágó munka elkészítését jó munka, pon-
tos, szolid kiszolgálás és olcsó árak mellett.

aki tudja, hogy most a jótékony célra való tekintetből mulatságot a szegény, hidegben, fagyban didergők javára izzadja el fényes, fehérre vasalt gallérját s plaszonját. Nem kívánja senki, hogy pazar virágdisszel ékesítsék azt a termet, hol kivilágos kivirradtig ropják a táncot s hölgyek is inkább lemondanak arról, hogy fényes táncrendekkel díszítsék szobájuk falát, ha azzal egy éhező, vacogó száját betömhetik.

Be kell vinni a köztudatba, hogy a jótékony célú mulatságok, elsősorban a jótékony célt szolgálják s csak másodsorban a mulatságot, mert az azokra adakozók nagy része el sem megy a mulatságra s tisztán a jótékony célt kívánja adományával előmozdítani.

Mulassunk úgy, hogy azoknak, kiknek érdekében történik a vigasság, mert szomorúan tapasztaltuk, hogy a rendezőknek igen sok pezsztől jutott a mulatság jóvoltából, de annál kevesebb kenyér nekik, az éhezőknek, fűtőanyag a didergőknek.

A humanitás nevében.

Kolozsvár művelt közönségéhez.

*

Karácsony hónapjában vagyunk... Az 1909-ik december!... Közeleg a nap, amelynek estjén az angyalok világáig hirdetik a Megváltó születését...

Erezni tudó ember lelkében, már most tért foglalni képes, annak az Istenien fölséges estének az idők végtelenségéig fennmaradó varázsa... Pedig amint e sorok elején írjuk, ez már az 1909-ik év és mégis mintha csak tegnap lett volna az első... Legyen ezen a földön hitelenség, legyen felekezeti különbség, legyen politikai, vagy nagyhatalmi-, köz- és magánérdekből származó széthuzás, pártoskodás, legyen a dőzsölők, kéjencek, bomlott idegzetű, elfajult emberek, vagy nemesek, ideálisan gondolkozók küzdelme a mindennapi élet, — s legyen a tűznek és víznek, angyaloknak és ördögöknek harca egymással, ami folytonos és végnélkül való, de azon az estén mindha egy varázsütésre elcsendesülne minden...

Még a legeldurvultabb ember is ezen az *egyetlen napon*, talán csak ezen az *egyetlen estén*, talán csak abban a *bizonyos órában* magába száll és ha egyébként nem is tud kifejezést adni a lelkében végbemenő változásnak, de annyit megtesz, hogy nem káromkodik... És ez *ezeknél* — nagy dolog...

Ezeket megértve, tudva és átérzve, elgondoljuk a közeledő karácsony estjét, amikor még a legnagyobb ember is a mindennapi küzdelem fegyverét letéve, az ő otthonába siet s azok körében, akik a szívéhez legközelebb állanak, csendben, békében, örömben és szeretettel egymás iránt igyekszik megünnepelni annak a *legnagyobb* emléket, akinek mindent köszönhetjük.

Es most gondoljunk azokra, akiknek élethivatása olyan, hogy az még azt sem

engedi meg, hogy azon az estén, az ő meleg otthonukban, szereteteik között legyenek. Gondoljunk arra a jelenetre, amely mindnyájunk előtt oly ismeretes. Apák és anyák kipirult arccal, szivrepeső örömmel várják azt a magasztos pillanatot, amikor meg *érkezik az angyal*... A palotákból a konyháig, ha külsőségekben más és más, de a lényegében, az örömszerzésben és szeretetben ugyanaz a kép...

És ismételjük: gondoljunk azokra, akik *ilyenkor nem lehetnek otthon*...

Előre bocsátjuk, hogy Kolozsvár *művelt* közönségére számítunk. Arra a közönségre, aki felül tud emelkedni a hétköznapiasságon; arra a közönségre, aki felruházza szegény gyermekeket; fával és meleg étellel ellát olyan embertársainkat, akik még ettől is meg vannak fosztva és arra a közönségre, akinek egy nemes cél megvalósításához nem kell bővebb kommentár.

Szerény, hétköznapi emberekről van szó, akiket nem veszünk észre csak akkor, amikor szükségünk van rájuk, nem látjuk meg őket csak akkor, amikor segítségünkre jönnek. Jönnek pedig sokszor olyan körülmények között, hogy egész segítségüket, testi épségüket, sőt ami legfőbb: *életüket* kockáztatják ugyancsak *értünk*.

Ezek a folytonos tűzvonalban álló katonáink: *ami rendőreink s ami tűzoltóink*...

Ezek azok, akik hivatásuknál fogva megérdemlik, hogy kalapot emeljünk előttük, akik között sok volt és van olyan, aki megérdemli a *névtelen hős* titulust, sokkal inkább, mint sok bársonyszékben ülő potentát a mindennapi, de nem egészen őszinte elismerést.

Ha csikorgó hidegben éjjel, vagy nappal egyaránt futva menekülünk a jó meleg hajlékunkba, ki törődik azzal a napestig posztón álló, vagy őrlőben levő rendőrrel, aki éber szemmel őrködik azon, hogy nekünk vagy hozzánk tartozóinknak testi épségében. Vagyonában kár ne essék. Ha nyugalmas ágyunkban végig nyújtózkodunk, ki törődik azzal, hogy ott fönt az őrtorony tetején egy ember nem alszik, aki a dermesztő hideget, az álmatlanságot legyőzi és őrködik ami vagyonunk fölött.

Tegyük őket tehát boldoggá azzal a tudattal, hogy otthonukban hozzátartozóinknak megvan a szükségesük, megvan a lelki megnyugvást keltő örömteljes karácsony estjük és ebben a tudatban ők azon az estén is nyugodt lélekkel fogják teljesíteni hivatásukat.

Ez nem lesz kegyadomány és nem megvesztegetés, mert az intelligens közönség becsüli meg ezáltal azokat, akik ezt kiérdemelték.

És ők ha látni fogják, hogy a nagy közönség megérti és méltányolni tudja hivatásukat, annál nagyobb ambícióval fogják teljesíteni azt és ez megint csak a mi hasznunkra válik.

Lapunk szerkesztősége a mai nappal gyűjtést indít a kolozsvári rendőrök és tűzoltók karácsonya javára, bizton remélve, hogy városunk intelligens közönsége megértve e nemes célért való törekvésünket, annak megvalósítását elősegíti, hiszen mindnyájunknak közös érdeke.

Lapunk szerkesztőségében beérkezett adományokat az illetékes hatóságnak meg-

felelő szétosztás végett átadjuk és addig is minden adományt lapunkban nyilvánosan nyugtázunk. — Az érte járó köszönet pedig majd azok részről fog jönni, akik *keveset beszélnek*, de annál *többet cselekednek* s akik az ő egyszerű lelkük legmélyén tudják megőrizni annak a jelentőségét, hogy városunknak nem eszen érezni tudó közönsége megérti és méltányolja nehéz hivatásukat és hogy nem feledkezünk meg róluk még akkor sem, amikor ebben a mai küzdelemteljes világban, habár csak az évek egyetlen estjén is, de igazán boldogok vagyunk...

A főhadnagy úr mulat.

Éjjeli csendélet.

Rendőrség és a hadsereg.

*

A múlt hét egyik éjszakáján történt, hogy S. I. főhadnagy, miután végig tanulmányozta az összes kolozsvári kávéházak éjjeli forgalmát, elindult — botrányt csinálni. A főhadnagy úr jó kedvében volt, virágos hangulatban s így történt, hogy botrányt csináló körútjában, komoly összeütközésbe került a rendőrséggel.

S. főhadnagy úr először is a kardját vette igénybe, hogy a béke idején háborut tudjon csinálni. Miután a Kossuth Lajos-utca aszfaltján eléggé kifente, bős villogtatással elindult járó-kelők riasztani. Így aztán mindenki futott előle. A főhadnagy úr ordított, fűtött, káromkodott, majd szoros összeköttetésbe lépett a házak ablakaival, melyeknek végigdöngetését, szórakoztató cigányzenének vélte hallani. Később aztán egy rendőr is érkezett, ki a kellemetlen viszhangokat keltő főhadnagy urat az illetékes csendre figyelmeztette. A főhadnagy úr azonban nem reagált az intő szóra. Sőt megint csak az oldalfegyverésre gondolt és azzal a rendőrré támadt. Hanem a rendőr sem volt rest. Szintén kardot rántott és az éjjeli gázlámpák sápadt fényében lejátszódott egy igen érdekes éjjeli párbaj. Végre is a rendőr bizonyult gyávábbnak és segítségért sipolt. Majd nem sokára lassu, távoli kocogás jelezte, hogy a *segédek* mihamarább megérkeznek.

Ez aztán véget vetett az éjjeli komédiának, melynek számtalan berugott alak volt akaratlanul is bámulója. A főhadnagy úr ekkor már józanodni akart s minthogy keleten feltűnően bontogatta szárnyait a világos hajnal — jónak látta a tett színhelyéről lehető leggyorsabban eltávozni.

És ez nem Kolozsvárt történt... Már aki elhiszi.

Hová siet kedves Nagysád??

Gross Károly női és leányka felöltő-árúházába, ahol nagyon olcsón szerezhetem be az őszi és téli felöltőket magamnak.

Elhallgatott riportok.

VIII.

A grófkisasszony becsülete.

*

Alig emlékszik valaki rá. Rég történt, bár nem olyan rég, hogy ott, ahol leginkább szeretnék, el lehetett volna fejteni azt, amit a kis comtes egy megdöbbenés pillanatban elkövetett. Nevét nem említünk. Minek? A mult fátylát nem érdemes felszakítani és ezzel azokat a sebeket, amelyek talán még ma sem gyógyultak be egy öreg gróf szívében. Az eset, melyről szót teszünk, a kilencvenes évek végén történt. Kiinduló pontja egy belvárosi grófi palota volt, melynek ódon, cirádás kapuja felett kilenc águ koronás cimere hirdeti a ház tulajdonosának büszke ősiségét. Ebben a házban egy szép, virágos tavaszi hajnalon furcsa meglepetésre ébredett a család. A fiatal, alig 16 éves grófnő — eltűnt Este még színházban volt a szüleivel, reggel már üresen állt a szobája. Hanem mindent megmagyarázott egy kis, kusza betűkkel megírt levél az asztalon, melyen tudtára adta szüleinek a grófkisasszony, hogy F. S. lovag, főhadnagyhoz ment, kit nagyon szeret s kívül már útban is van egy ismeretlen táj felé.

A család megdöbbenve vette e sorokat, hanem a gróf nem vesztette el lélekjelenlétét, azonnal kocsiba ült s elindult felkeresni a leányát.

Az epilógus már nagyon rövid. A grófkisasszony megkerült, ellenben F. S. főhadnagy beadta a lemondását s ma már mint postatiszt keresi kenyerét egy erdélyi faluban. A dolog nem került nyilvánosságra, bár sok minden kiszivárgott belőle. A grófkisasszony! pedig elment Kolozsvárról, úgyszintén a család is. Bihar megyében van birtokuk — ott telepedtek le s csak az öreg gróf látogat be nagy ritkán Kolozsvárra.

Mi történik a Kővári-telepen?

Nagy urak és úri asszonyok titkos találkája.

*

A Kővári telep egyik csöndes utcájában van egy hosszú, sárgára festett, öt ablakos földszintes ház, melynek kapuja, kivétel nélkül éjjel és nappal, zárva van. Ez a ház, mintegy három éve, állandó találkozó helyül szolgál egy pár közismert kolozsvári úri embernek, kik rendszeresen ebben a házban rendezik randevujukat,

ugyancsak közismert úri emberek — feleségeivel.

A Kővári-telep eme titokzatos örménytanyájáról alig tud valaki valamit a városban, de annál többet a Kővári-telep lakói, kiknek legnagyobb része Lékés vasúti polgárokból áll. Ezek a lakók titkos sugdolódzással adják szájról-szájra azokat a híreket, amik e rejtélyes ház körül keringenek.

Hetenként egyszer egy elegáns automobil is látnak megállni e ház kapuja előtt. Az automobil a késő szürkületben jön s mindig egy teljes órát időzik a kapu előtt. Hogy ki az auto tulajdonosa, azt csak sejtik, de nyíltan nem mernek beszélni. Egy sűrűn lefátyolozott nő is látogatója e háznak, ki egy magasrangú állami hivatalnok özvegye. Ugyancsak sűrű vendégei e háznak egy szállodalajdonos és egy frissen házasodott keresztelkedő.

Ezek képezik a Kővári-telep örményházának a vendégeit s ezek hozzák hirbe a csöndes puritán lakókból álló Kővári-fertályt. Tudósítónk eleinte nem akart hitelt adni a fentieknek, de később önmaga is meggyőződött, hogy az egész valóság. A találkahely azonban közismert és odafenn s éjjeli órákban ha az ember úgy csöndesen végigkocog a titokzatos ház előtt, hallani lehet a jól lefűgöngyözött ablakon keresztül a mulatók kedélyes évdését, megelégedett kacaját, amely közé olykor-olykor finoman belevegyül egy-két hegedűvel kísért zongorának buja, keringőbe olvadt lágy, szerelmes akkordjai.

Szóval: a Kővári-telepen elég kedélyesen folyik az élet. És főleg zavartalanul...

Oktalan fecsegések.

Az összes tudományos eszközök közül, egyetlen egy alkalmas, hogy Marsbeli rokonainkkal némi összeköttetésbe lépjünk. A hipotézis. A feltevés, hogy vérmes reményű tudósainknak fény és villamossággal sikerül valami érintkező eszközt felfedezni. Tegyük fel, hogy a Marsék ismerik a mi villamosságunkat és tegyük fel, hogy van cohererük, melylyel felfogják a földről jövő híreket. Ha így is volna, olyan rettenetes erejű apparátusokra, hatalmas természetű szerkezetre volna szükség, hogy emberi gyöngeségünk beleszédülne. Mert pl. egy 360 millió gyertya erejű fényforrás a Marson a legközelebbi távcső segítségével is nagyon kis fénypont volna. Ez a fénypont pedig körülbelül egy millió koronába kerülne. Ez már igazán sok pénz egy, a Mars örömeire felállított fénypont költségeire. Különösen ha azok a Mars lakók olyan kedves, krumplis-zsák és görögűnyre alaku szörnyetegek, ahogy őket Wels képzelet. Pedig igazán nagyon hasznos dolog volna, ha sikerülne egy járművet felállítani a Föld és a Mars között. Milyen felséges, visszavonhatatlan biztonságba lehetni helyezni pl. ami drágalátos publicistáinkat, képviselőinket, városatyáinkat, hogy ott

szerezzenek elhervadhatatlan babérokat. Mert a mi 40 millió méteres golyóbisunkon semmiképpen se válik maradandóvá az ő érdemük. Hol itt, hol ott, elgurul, lecsuszik, sárba pottyan. Mind ezek azért váltak elmondhatókká, mert tudósaink és nem tudósaink fejébe sehogya se fér bele az a gondolat, hogy mi bizony, amennyire emberi eszünk tudni engedi, alaposan földhöz ragadtak vagyunk. És a Mars jól megtermett fiai legfeljebb csak akkor szorítnak velünk rokoni kezét, mikor valamennyien összefutunk Nap anyánk heves kebelére.

Miudazon által ez a Mars nagyon, nagyon derék jószág és olyan messze van a Földtől, mint amilyen messze van Kőntzey nagyon helyes és derék *illom*-terve a praktikus és okos megoldástól, vagy a nem tudom én kicsoda utópisták által áhított Városház, Redout, egyenesre szabott utcák és lovaikat dorongokkal halálra nem döngető kocsisok Kolozsvártól. És ha van aki teleskóppal keresi a Mars-lakókat, országait, székek és fővárosaikat, nem volna nagyon nevétséges dolog, ha egyszer csak valaki elküldtaná magát, hogy ő meg keresi a sárból, ostobaságból, fejtelenségből kimászott Kolozsvárt. Mert bizony egy város, csak úgy egyes-egyedül, az ő földjével, büdös malom-arkával, házaival egyáltalán nem hajlandó fenekéstől felfordulni. Kell valaki, mindenféle turkáláshoz hozzászokott vasvillás ember, — vagy emberek, — akik nem féltik a lakk-topánjukat, meg nagyon finom keztyűjüket az elpeccétedéstől. És akik éppen a kezük tisztasága miatt huznának arra kutya- vagy finoman cserzett disznóbőrt, nem pedig azért, mintha nagyon sok mosdani valójuk volna, amit okvetlenül be kell takarni. Haj! haj! Vannak pessimisták, akik egyre azt hajtogatják, hogy hazugság a mese Mohamedről, aki egy szép napon látva, hogy a hegy csak áll, csak áll, nyaka köré kapta a subáját és neki indult, megmászta, meghódította, megingatta. Ohó! a hegy bizony nagyon alaposan ül, a maga fekete és büzös árnyékában. Mohamed pedig egyáltalán nem szereti a turisták élvezetnek is nevezett, nyaktörő mesterségét.

(2)

Városi képviselő-választás

Kik kaptak mandátumot?

A tegnapi nappal lezajlott és végeért a városi képviselő választás. — Hogy a megválasztottak névsora milyen igazsággal került ki a kerületek urnáiból, — ma még nem lehet tudni. Nem merünk megvádolni senkit és türelemmel várjuk a jövőt, mely kellő képpen megmutatja, hogy ki milyen érdemes volt a városatyai tisztásra.

Tegnap reggel már a korai órákban forgalmas volt az utcák képe. Lótás, futás zavarta fel a más különbeni egyhanguságot s délfelé már mindenki mohón leste az eredményt. A választás egyszerre kezdődött mind a három helyt. A legnagyobb forgalom a Torna-vivoda előtt volt, hol a IV-ik kerület szavazott. Délután, jóval 2 óra után került aztán nyilvánosságra az eredmény, mely szerint, megválaszva lettek az:

I. kerületben:

Tamási István	478
Tanács József	399
Verzár Kálmán	377
Bocsánczi László	332
Somodi István	297
Merza Gyula	221
Spáda János	206

Kihirdetve lett este 7 órakor

2.-ik

gyűjtő-kocsijáratot hozta forgalomba a

„Kristály”

Gőzmosógár. Telefonon leadott legkisebb megbízások is háztól el- és visszaszállíttatnak. ::
Telefon-szám: 500., 405., 823.

II. kerületben:

Dr. Apáthy István	325
Barabás Samu	282
Dr. Váradi Aurél	245
Fézl József	233
Havas Lázár	228
Dr. Szilágyi György	226
Kistaludy Árpád	186

Kihirdetve lett este 1/2 7 órakor.

III. kerületben:

Dr. Papp József	365
ifj. Szabó József	329
Bréda Ferencz	317
Gombos Ferencz	309
Keresztes István	288
Szegő Ede	250
Dr. Papp Ernő	220

IV. kerületben:

Köntzey Imre	659
Böhm Mihály	617
Hirschfeld Károly	571
Hosszú Jenő	503
Domján Péter	476
Adorján József	349
Hirsch Adolf	266

Kihirdetve lett éjjel 1/2 2 órakor.

A HÉTFŐI HIRADÓ

LEGFRISSEBB HIREI.

Kártyafosztások a kávéházakban.

A sajtó erélyes felszólalására a rendőrség állandó razziát tart azon kávéházakban, hol rendszeres a hazárdjáték. Tegnap éjjel is egy ilyen razzia alkalmával sikerült a rendőrségnek a »Korona«, »Budapest«- és »Ipar«-kávéházakban hazárd kártyabankot foglalni. Úgy a tulajdonosok, mint a játékosok ellen bevezették a büntető eljárást.

Utonállás az utcán. Tegnap este Páll Ignác áll. hivatalnok panaszt emelt a rendőrségen, hogy a Szentegyház-utcában ismeretlen tettesek a földre teperték és minden ok nélkül bántalmazták. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Dühöngő örült. Kovács Samuné Nyul-utcai lakos, tegnap, vasárnap este bejelentette a rendőrségen, hogy férje, ki csak nem rég szökött meg az örültek házából, otthon életveszélyes fenyegetésekkel ijeszti a családját. A rendőrség a dühöngő örültet beszállította az örültek házába.

A H É T.

*
Gorkij.

Az orosz szociál-demokrata párt száműzte Gorkijt s az orosz író most elveszti második hazáját is. Az első haza Oroszország volt. Abból kilökték, mert szociál-demokratának vallotta magát. Második hazája a proletárok nagy családjá lett, ahonnan most kiközösítik, mert polgári fényűzésben tobzódik. Erényei

eltörpülnek a nagy bűn mellett, hogy keresetéhez mértén költsékezik. — Mit is nyomhatna a proletáretika mérlegén, hogy írásaival ráterelte a világ figyelmét Oroszországra s a forradalmi iránynak megszerzett olyanokat, akiket nem lehetett se a tudomány, se a demagógia eszközeivel meghódítani. Gorkij polgári fényűzésre rendezte be életét Capri-szigetén s ez az egy bűn méltatlanná teszi arra, hogy tagja maradhasson a nagy proletár-szövetésnek.

Az intellektuellek bojkottja után a művész-lelkek bojkottja következik hát. Ez az üldözés nem festi biztató színekkel a jövő társadalmának képét s nem nyit kellemes perspektívát azoknak, akik az új társadalomban a művészet reprezentánsai lennének. S ha a fényűzést a jövő társadalmá a bűnök inventáriumán meghagyná, ez esetben abba a gyanuba keverné magát, hogy az új berendezkedést művészet nélkül akarja tartani. Mert a fényűzés a művész-lelkek egyik élet-tartozéka s a magas szellemi élet egyik megnyilatkozási formája. S a művészlelkektől azt kívánni, hogy ne legyen fényűző, fölé az azzal az erőszakos korlátozással, hogy ne éljenek egyéni életet. Már pedig az egyéni élet lehetetlenné tétele a művészet kiirtását jelenti, mert tudvalevő, hogy a művészet egyetlen forrása és táplálóereje az egyéniség szabad, minden korlátoktól ment megnyilatkozása. És ide tartozik a fényűzés is. A primitív leleknek nincs oly vágya, igénye, mely tulmenne az állati élet szükségleteinek kielégítésén. De az összetettebb lélek nem állapodhatik meg az állati ösztönöknél s aki az ilyen lélek szükségleteit pártprogrammal és pártszervezeti szabályokkal akarja meghatározni, az a fejlődés útját akasztja meg természetes menetében.

Pedig az egyéni élet korlátatlansága szinte kardinalis pontja a szocializmusnak. Vanderverde egész könyvet írt róla, hogy a jövő társadalmá mennyire kedvez a művészetnek, mert az egyént gazdaságilag függetleníti s ezzel fel is menti az egyes osztályok izlésének szolgálatá alól. De a program itt is messze marad a megvalósítástól, sőt a jelek amellet szólannk, hogy a programnak az a része, mely az egyén teljes felszabadulását hirdeti, egyáltalában megvalósíthatatlan, mert ellentétben áll a szocializmus messzebb menő gazdasági politikájával. Ez a politika az egyéniség feláldozását követeli. A szocializmus létének alapja a tömeg meghódítása, a tömeg pedig csak úgy hódítható meg, ha az emberek lelkében elaltatjuk az egyéniséget. És a tömegben ilyen elaltatott lelkűvé is lesz az ember. Lelke átförmálódik s azzá lesz, amit lélekben és gondolatban a tömeg vezetője, a népgyűlések szónoka képvisel. Milliő egyéniségből egy embert formál a szociálizmus. Milliő fej helyett egy fej gondolkozik s milliő lélekben annak az egy léleknek sokszorosított másolatát kapjuk, amely a szónoki emelvényen széles gesztusokban hadonáz. A szociálizmus diadalmas előbbrenyomulását ez a lélekirtás tette lehetővé s a nagy küzdelem egész történetje nem más, mint az egyéniségek lemészárlásának szakadatlan sorozata. — Nem rójuk ezt fel a szocializmus bűneül, s hogy mégis előhozakodunk vele, azt csak azért tesszük, hogy igazoljuk ama törekvések lehetetlen voltát, melyeknek megvalósításától a forradalmi mozgalom annyi önérettel szónokol. A szocializmus

már ma sem bírja el az egyéniségeket. A forradalmi mozgalomnak fegyelem kell, de az igazi egyéniség az ellentétje mindannak, ami a fegyelem önmehtagadás. És ahogyan a fegyelemsértés első kísérletét kiméletlenül megtorolja a militarizmus, ugyanugy megbünteti azt a szocializmus. Neki a fényűzés az egyéniség szimptomája. Nem is a fényűzés miatt bünteti hát Gorkijt, hanem lesújt rá, mert fényűzéséből megállapítja, hogy lelke közönséges polgári lélek, mely magát is valaminek tekinti, nemcsak az összesség megszesező céljait.

Alig hisszük, hogy Gorkij nagyon a szívére venné ezt a kiközösítést. Elvégre jó regényeket úgy is írhat az ember, ha nem tagja valamelyik politikai szervezetnek. Hacsak nem bojkottálják az írásait, könnyen kiheveri ezt a megrendszabályozást. Hogy ez a bojkott is bekövetkezzék, ezt alig merjük feltételezni, de azért mégsem lepne meg, ha a fényűzés üldözői határozatot hoznának arról, hogy irodalmi nivón álló, gyönyörűséget hozó munkák olvasása — fényűzés.

SZINHÁZ.

A hét ujdonsága.

Hertmant Alberttől, a „Kis királyok“ 4 felvonásos vígjátéka ment mint ujdonság a héten. A Kis királyokkal újra felvonult a színpadunkon Páris, a romlott, enervált, frivól és meztelen Páris s egy csomó cimeres és rongyos stréberrel s egy csomó szerelmi duettel és ágyjelenettel, amelyekkel újra bebizonyította, hogy a magyar közönség se veti meg azt, ami csupán érzékiesség számára irdóik. Kiváló sikere volt a darabban Hováth Paulának, Ihásznak, Nagynak és Berlányinak. — Tegnap és tegnapelőtt este vendégszerepelt nagy sikerrel a kolozsvári színházban Sebestyén Géza Az Ördög és Biboros címszerepében.

MŰVÉSZET.

Ács Ferencz rajziskolája.

Rajzolni és festeni tanulónak e sorok által is felhívjuk figyelmét a kolozsvári festőiskolára, hol Ács Ferencz kiválóan tehetséges festőművésznünk tanítja a festést és a rajzot. Az eddig beiratkozott növendékek már is szép eredményt tudnak felmutatni. (Beiratkozás minden időben d. u. 2—4 ig. Tivoli u. 5 sz. I em.)

IRODALOM.

Szamosmenti almanach.

A napokban jelent meg Semlyén Hugó hirlapíró szerkesztésében a szamosmenti írók almanachja. Az almanach, egy igen magasztos kulturális célt kíván szolgálni, mennyiben megösmertetni ohajtja az irodalom kedvelő közönséggel azokat az írókat, kik tehetséggel bár, de kényszerült sorsuk által szerte szóródva élnek a vidéken. Mindenesetre Semlyén Hugó dicséretre méltó fáradságot követett el, mikor ezt megpróbálta s hálás lesz a közönség, ha almanachját megveszi és maga körében terjeszti. Ára 120 fillér, minden könyvkereskedésben kapható.

Halló!

„ERZSÉBET“

Halló!

gőz- és kádfürdő Kis-Szamos-u. 1. — Telefon: 393.

Szerkesztői üzenetek.

D. J. „Utazás az egyetemi kör körül“ című cikket köszönjük és a jövő számunkban hozzuk. Most sajnálattal lemaradt.

Adorján Zs. Köszönjük a jó kis cikket. — Nagy terjedelménél fogva, egy kicsit rövidíteni kellett rajta.

Váradi J. Az egyetemi körről írott cikkünk tendenciája nem érintette az Ön személyét, sőt nem is akartuk. Egészen kár volt annak a folytonosan kapcáskodó urnak felülni és lenyilatkozni. Egyébként szívesen vettük — az őszinteségét.

Kérdezőknek. Marczy tanár ur személyét tudtunkkal nem akartuk sérteni. Különbben ő is oda nyilatkozott, hogy az intézet növendékeinek az érdekét a jövőben is szem előtt fogja tartani. Így hát nincs miért támadni őt

Uránia Színház.

A budapesti Uránia tud. színház szinpaða. Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 5. sz.

1909. évi december 6-án.

Itt először

A világ leghíresebb detektívjének eseménye

Scherlock leánya

az életből vett dráma.

Gvallior. Az asszony fortély.
Mit beszél a ház. A zsarnokság vége.
Komédiás fia. Már megint a Pall.

Folyó hó 9-én a budapesti tud. Uránia színház vendégszínházával.

Itt először a

Megváltás.

Írta: HOCH JANOS országgyűlési képviselő.
Felolvassa Dr. Kiss Ernő unitárius gimnáziumi tanár ur.

Előadás 6-tól 10 óráig. Állandó bemenet.

Hirdetések

„KIS PIPA“

vendéglő, Kolozsvárt, az Óvárban.

A karácsonyi ünnepekre kitűnő borok kaphatók u. m.: Carbonett vörös, Ó és új mocsolyai; gróf Teleki pincéjéből régi pecsenye borok és pezsgő minden fajtából. — Pontos kiszolgálás. Tisztelettel

Márton Vilmos,
a „Kis Pipa“ vendéglőse.

Rajongók.

21 novella. — Írta: LONGI A. ISTVÁN

Kapható minden könyvkereskedésben és a „Hétfői Híradó“ szerkesztőségében, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Ára 2 korona.

Kérjük
minden kávéházban
a „Hétfői Híradó“-t.

Hollender Márton és Tsa

ELSŐRANGU
DIVATSZABÓ-ÜZLETE

Kolozsvárt,
Kossuth Lajos- és Jiveli-utca sarkán.
Különleges
divatszövetekben
nagy raktár.

Tomán Béla szobafestő és mázoló

Telefon: 629. sz. Kolozsvár, Szappan-utca 2. sz. Telefon: 629. sz.

Keller Lajos

cipő nagy raktárában
Mátyás kir.-tér 30.

A legolcsóbban lehet beszerezni a legjobb minőségű cipőket.
Nagy választékban amerikai cipők
14 és 16 korona.

Egyetemi polgárok állandó találkozó helye a

GRAND-KÁVÉHÁZ.

Hetenként kétszer elsőrendű cigányzene. — Kitűnő karambolasztalok. — Izletes színházi vacsora.

REGGELI-ELŐFIZETÉS.

Összes bel- és külföldi lapok.

Erdély legnagyobb illatszertára

Burger Frigyes Utóda

Littke Sörinc

pezsgőgyáros, drogeria, vegyszer és illatszertára Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 32. szám.

A „LITTKÉ“
pezsgőgyár erdélyrészi főraktára.

Erdély legnagyobb drogériája.

Megnyílt a
Keresztes-
Kávéház!!

Szentegyház-utca 5. sz. (Státus-palota), hol kitűnő ételek és italokban pontos kiszolgálás. Reggeli abonánsok elfogadtnak. Zenekedvelők részére külön szobában díjtalan zongora és cimbalom áll. Becses pártfogást kér tisztelettel: Keresztes József, hávés.

Új fűszer és csemegekereskedés.

A legjobb és legolcsóbb fűszer és csemege bevásárlási forrás:

Stern József utódánál

Kolozsvárt,

Wesselényi Miklós-utca 12. sz.

Új fűszer és csemegekereskedés.

Olcsó cipőárusítás**Dukesz Sándor**

cipőnagyraktárában, Unió-utca 2. sz.

üzlet átadás előtt
olcsón árusítatik**Gergely András**

takaréküzhely :.
nagy raktárát :.
áthelyezte :.

Kolozsvár, Óvár, Mátyás kir.-u. 2. alá.

Javításokat elfogad.

Megrendeléseket vidékre is pontosan eszközöl.

Aki jó bőrátut akar venni és a pénzét nem akarja kiadni, az vásároljon erszényeket, női kiegészítőket és bármilyen bőrátut csakis

Klasszovitt Györgynél

Kolozsvárt, az Unió-utcában, hol minden megrendelés szerint készíttetik.

Kapcza Imre

MŰLAKATOS

lakását és műhelyét áthelyezte

Kolozsvár,

Malom-u. 10. sz. a.

Lászlóczky Testvérek

villanyerőre berendezett

hentesárú-gyára.

Főüzlet:

Kolozsvár, Mátyás király-tér.

Ajánljuk hentesárúinkat úgy nagyban, mint kicsinyben.

Telefon: 149.

Üzlet: 227.

Kérjük mindenütt a legmagyarabb gyártmányt, a „Nyil“, „Sorompó“, „Unicum“

szivarkahüvelyt. Gyártja a

Szivarkahüvely-gyár

Kolozsvárt.

Ribner és Társa

KOLOZSVÁR,

MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 3.

Telefon-szám: 584.

Villamos berendezések, csillárok, motorok, izzólámpák stb.

ÚJ ÜZLET!**Bauch Ernő-nél**

KOLOZSVÁRT,

a Wesselényi Miklós-utcában kaphatók:

csipke, szalag, bársony, selyem, férfi divat-cikkek igen olcsó áron.

„Európa“-kávéház

Mátyás király-tér 22. sz.

Elsőrendű helyiség. Ujjonnan átalakítva és megnagyobbítva. Hetenként kétszer katonazene, háromszor Puskás Béla zenekara játszik. Hideg buffet. Szombaton este tombola-estély.

Breiner H. József, kávé.**Új szabó üzlet!**

Van szerencsénk értesíteni a közönséget, hogy Kolozsvárt, Unió-utca 3-5. szám alatt

modern uri szabó-üzletet

nyitottunk. Raktárunkat kizárólag valódi hazai, angol, francia és skót kelmékkel szereltük fel és a főszűrt az elsőrendű szabás és kivitelre helyezzük. Tisztelettel

Farkas és Korondi

Kolozsvárt, Unió-utca 3-5. szám.

Károlyi Sándor

cukrászata Kolozsvárt, Unió-u. 14.

Ajánlja sütemény és bonbon különlegességeit.

Poloska-irtásra

»Gloria« poloska-irtó folyadék (igen erős hatású és nem maró) a legmegbízhatóbb poloska- és rovar-irtó szer, mely felülmúlja az összes eddig létező szereket

70 fill. és 1 koronás üvegekben.

Fogápoló szerek

Haj-, ruha- és fogkefék

Illatszerek

Piperecikkek

Szappanok

Szivacsok

Dísz- és hajfésűk

Körömápoló szerek.

„Központi drogéria“

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 18. szám alatt, a főposta mellett.

A Z

Általános Bank és Takarékpénztár

Részvénytársaság

Mátyás király-tér 15., Plébánia-épület.

Betétek után

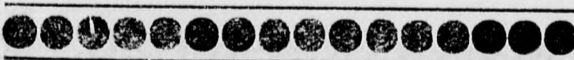
teljes **5%** kamatot fizet
és a betét kamat-adót is
sajátjából fedezi.

Képkeretek
a legszebb kivitelben

SOMLYAI-NÁL

Kolozsvárt,
Kossuth Lajos-utca 4. sz. a.
készülnek.

Telefon: 818. Telefon: 818.
Kérjük a címre ügyelni!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

**Sétabot és esernyő
raktár**

a „Botkirály”-hoz
Kolozsvár, Jókai-utca 2.

**Esernyőket áthúzó és
javító gyári árban!**

Hirdetéseket
jutányos árban vállalunk.

Kalap-Király

• kalap és uri-divat
• különlegességek áruháza
• Kolozsvár, Fötér.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a t. c. közönséget
ezuton értesíteni, hogy az

Óvárban, Mátyás király-utca 4. sz.

alatti kávéházat megvettem és azt a
legszolidabb alapon
tovább fogom vezetni. — Szíves pártfogását
tisztelettel kéri:

Varga Márton,

Mátyás-étterem és a Royal-kávéház tulajdonosa

B. Bakk Sándor
lakatos-mester

Kolozsvár, Malom-utca 16. sz. alatt.
Elvállal

minden e szakmába vágó munkát.

☛ Vidéki megrendeléseket is elfogad. ☚

Már megkezdődött
a karácsonyi
nagy
alkalmi vásár

az olcsóságáról előnyösen ismert

SZABÓ JENŐ

[ezelőtt Kovács Dezső]

rőfös és női divatruházában

Kolozsvárt,

Wesselényi Miklós-u. 5.

Figyelemre méltó áron:

Maradék blousselymek	45 kr
Pongies blousselymek	55 kr
Taftt selymek I. rendű	83 kr
Messalin selymek	79 kr
Ruha- és blous-bársony	69 kr
Mosó delain	22 kr
Gyapju delain	43 kr
Francia delain	49 kr
Jó mosó kretonok	19 kr
Jó mosó sefirek	13 kr
Tennisz flanell	11, 16 kr
Flanell garnitur (1 bugyi, 1 szoknya)	135 kr
1 cloth szoknya (dupla fodorral)	175 kr
1 det vászon zsebkendő	98 kr
1 det fehér bat. zsebkendő ajourral	98 kr
Moll kötény himzéssel	45 kr
Schiffon kötény himzéssel	69 kr
Selyem sálók	135 kr
Selyem sálók (festett)	158 kr
Berlini sál	95 kr

Szövetosztály:

4 meter szövet 1 ruhára	135 kr
4 meter szövet 1 ruhára	169 kr
1 meter szövet 1 ruhára	195 kr
4 1/2 meter angol kelme	158 kr
4 1/2 meter posztó gyapjukelme	238 kr
4 1/2 meter posztó gyapjukelme	275 kr
4 1/2 meter posztó gyapjukelme	350 kr
Taftt selyem alsószoknyák fekete és minden színben	525 kr

Szövet, delain és kreton
maradékok minden elfo-
gadható árban!

Regatta és magánkötő selyem nyakkendők
darabja 13, 35, 39 krajcár.

Tisztelettel:

Szabó Jenő.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár

Kolozsváron, Részvénytársaság Mátyás kir.-tér 32.

A bank elfogad betéteket
takarékpénztári könyvekre, folyó számlákra, azokat **felmondás** nélkül visszafizeti.

Leszámitol váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb.

Értékpapirokat és idegen pénznemeket

elad és vásárol, előlegeket ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe deposits.)

Nagyobb ládába csomagolt és a fél pecsétjével ellátott ezüst- vagy aranyeműek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őriztetnek.

Üzleti órák: délelőtt 9-től fél 1-ig, délután 3—5-ig.

Utolsó karácsonyi vásár régi helyiségünkben!!

Dick Jakab és Társai

selyem és női divatáruházában Kolozsvárt, Mátyás kir.-tér 26.

Occasio árak!

Occasio árak!

Reklám árucikkek árai:

10 000 mtr Louisine selyem minden létező színben, leszállított ára	49 kr	● 1 diagonal szövet ruha	195 kr
8500 mtr suhogó fekete taft selyem , nagy alkalmi vétel	61 kr	● 1 mtr selyem posztó, minden szín	145 kr
Taft selyem minden létező színben most csak	69 kr	● 1 mtr legjobb strapa kelme, angol	78 kr
Messalin selymek óriási nagy választékban, ezelőtt 1 frt 30, most	73 kr	● 1 egész ruhára férfi szövet, legjobb	405 kr
Tennis flanelek , 78 cm széles, ezelőtt 27, most	15 kr	● 1 kis vég vászon női ingekre, ezelőtt 350 kr, most	149 kr
Szines Levantin , óriási választékban, ezel. 29, most	15 ^{1/2} kr	● 1 selyem fényű 2 szem. clott-paplan ezel. 550, most	345 kr
15.000 mtr dupla széles ruha szövet , csíkos, pepita, kockás és sima színekben, ezel. 95, most	33 kr	● 1 kész lepedő, varrás nélkül egy szélben ezelőtt	85 kr
1 occasio szövet ruha	169 kr	● 1 férfi triquot ing s nadrág ezelőtt 95, most	53 kr
1 angol szövet ruha	275 kr	● 5-rétű férfi gallér minden faconban, ezel. 25, most	10—12 kr
		● Puha férfing, remek kivitelben, ezelőtt 225, most	115 kr
		● Férfi magánkötő selyem nyakkendő, ezel. 70, most	35 kr
		● Női Augora biber seylsekyn garnitúrák	125-161
		● 2—7 éves gyermek plusche kabátok ezel. 10 frt, most	425 kr

Mig a készlet tart.

Tisztelettel a Tulajdonosok.